

Kuortaneen kunta
Keskustie 52, 63100
KUORTANE

Viite: Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle saapunut toimenpidepyyntö
19.12.2024

ASIA

Vesihuoltolain (119/2001) 29 §:n mukaisen määräyksen antaminen ja uhkasakon asettaminen vesihuollon järjestämisvelvollisuuden täyttämiseksi, Vierteentien varren viemärointi.

VELVOITETTAVA

Kuortaneen kunta

KOHDE

Vierteentien varren alueviemäroinnin alue, joka on yksilöity päätöksen liitteessä 1.

ASIAN VIREILLETULO JA KÄSITTELY

Asian vireilletulo

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (myöhemmin ELY-keskus) on 19.12.2024 saapunut toimenpidepyyntö koskien Vierteentien alueviemäroinnin runkolinjaa Kuortaneen Mäyryssä. Toimenpidepyynnön allekirjoittajina ovat Kari Matikainen, Pauli Lampinen, Martti Lepistö sekä Jukka Vierre, joka on toiminut asiassa allekirjoittajien yhdyshenkilönä.

Toimenpidepyynnön sisältö

Toimenpidepyynnössä on todettu seuraavaa.

ELY-keskukselta pyydetään toimenpiteitä päätökseen, jolla Vierteentien alueviemärointi on liitetty Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen.

Vierteentien varren olemassa oleva viemärointi on rakennettu vuosina 2003-2004. Viemärointi on toteutettu siirtoviemärointinä siten, että runkolinjaan sijoitettiin 8 pumppukaivoa ja vuonna 2020 lisättiin vielä 1 pumppukaivo. Viemäroinnin suunnittelun ja toteutuksen kustannusarvio on hyväksytty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen päätöksellä 23.6.2003, n:o

16.10.2025

15293, Dnro 2442/3514-2003, jonka perusteella kustannukset jakautuivat seuraavasti:

- TE-keskuksen osuus 30 % eli 40 855 €
- Kuortaneen kunnan osuus 30 % eli 40 855 €
- Kiinteistön omistajien omarahoitusosuus 40 % eli 54 474 €

Viemäröinnin kokonaisvaltainen ylläpito, huolto ja operatiivinen toiminta on koko ajan toteutettu viemäröintiin liittyneiden talouksien kesken. Viemäröintiin liittyneitä talouksia on tällä hetkellä 39.

Kehittämishankkeen päätöksen edellytyksenä on ollut, että tuen saaja säilyttää tuen rahoituksen osalta kirjanpidon, muistiinpanot ja tositteet vuoden 2013 loppuun asti, ja näin on menetelty. ELY-keskus on ohjeistanut Kuortaneen kuntaa lausunnollaan 16.1.2019 Dnro EPOELY/140/2019 liittämään Vierteentien alueviemäröinnin runkolinjan viemäriverkoston toiminta-alueeseensa. Toimenpidepyynnön liitteenä on toimitettu viitattu Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto.

Toimenpidepyynnön mukaan kunta on teknisen lautakunnan päätöksillä 23.10.2018 ja 19.6.2019 päättänyt liittää Vierteentien runkolinjan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen. Kunta ei kuitenkaan ole näin menetellyt, vaan on jättänyt viemärin ylläpidon ja kustannukset edelleen talouksien hoidettaviksi ja vedonnut siihen, että kunnalla ei ole resursseja. Kunnan edustajalla oli myös käsitys, että pumppaamot olisivat kiinteistökohtaisia. Näin ei ole, koska hanke toteutettiin alkuperäisen suunnitelman mukaisesti alueen siirto-/paineviemäröintinä, jossa pumppaamot sijaitsevat alueviemäröinnin runkolinjassa. Toimenpidepyynnön mukana on toimitettu suunnitelmakartta koskien Vierteenmäentien varren kiinteistöjen jätevesien johtamista, jonka mukaisesti alueen viemäröinti on toimenpidepyynnön mukaan toteutettu.

Edelleen toimenpidepyynnössä todetaan, että asiasta on tuloksetta oltu vuosien kuluessa useasti yhteydessä Kuortaneen kuntaan. Viemäröintiin liittyvät kiinteistöjen omistajat maksavat viemäröinnin ylläpito-, huolto-, ym. vastaavat kustannukset. Sen lisäksi he maksavat myös käyttöveden kulutukseen perustuvan jätevesimaksun. Toimenpidepyynnön mukaan kyse on myös kuntalaisten tasapuolisesta kohtelusta.

Vierteentien viemäröinnin liittäminen toiminta-alueeseen ei ole edennyt eikä toteutunut edellä mainittujen päätösten ja veloitteiden mukaisesti, joten toimenpidepyynnössä pyydetään ELY-keskukselta velvoittavia toimenpiteitä asiaan.

Selkeyden vuoksi ELY-keskus toteaa, että toimenpidepyynnön liitteenä on toimitettu viitattu Kuortaneen kunnan teknisen lautakunnan pöytäkirjat 23.10.2018 § 73 sekä 19.6.2019 § 48, joissa ei kuitenkaan ole päätetty toiminta-alueen hyväksymisestä, vaan toiminta-aluetta koskevan esityksen nähtäville asettamisesta ja kuulemisesta. Liitteenä on toimitettu myös kuva voimassa olevan toiminta-alueen rajauksesta Vierteentien varren alueella.

16.10.2025

ELY-keskuksen selvityspyyntö 24.1.2025

Toimenpidepyynnön seurauksena Etelä-Savon ELY-keskus on pyytänyt Kuortaneen kunnalta tiedokseen toiminta-alueen hyväksymistä koskevan päätöksen (Kuortaneen kunnanvaltuusto 24.8.2020 § 36).

ELY-keskus on lisäksi 24.1.2025 pyytänyt Kuortaneen kunnalta selvitystä asiaan. Selvityspyyntöissä on pyydetty Kuortaneen kunnalta vastausta erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

- 1) Sisältyykö toimenpidepyynnössä viitattu Vierteentien varren alueviemäröinti vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen? Onko Kuortaneen kunnan verkkosivuilla oleva 4.3.2020 päivitetty toiminta-aluekartta ajantasainen?
- 2) Mikäli 4.3.2020 päivätty toiminta-aluekartta on ajantasainen, missä toiminta-alueen raja tarkalleen ottaen kulkee? Kattaako toiminta-alue esimerkiksi 100 metrin levyisen alueen runkolinjasta?
- 3) Mikäli Vierteentien alueviemäröinnin runkolinja eli itse asiassa runkolinjan varrella olevat kiinteistöt eivät kuulu vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen, pyytää ELY-keskus selvitystä siihen, mikä on Kuortaneen kunnan näkemys alueen vesihuollon järjestämisvelvollisuudesta (VHL 6 §). Onko alueella Kuortaneen kunnan näkemyksen mukaan järjestämisvelvollisuutta (VHL 6 §) ja onko Kuortaneen kunta ryhtymässä toimenpiteisiin (kuten toiminta-alueen laajentaminen) järjestämisvelvollisuuden toteuttamiseksi alueella?
- 4) Millä tavoin Vierteentien alueviemäröinnin runkolinjan vesihuolto on tällä hetkellä järjestetty vastuiden (vesihuoltolaitos, asiakkaat) osalta? Miltä osin vesihuoltolaitos vastaa verkoston ylläpidosta, ja sijoittuvatko liittämiskohdat Kuortaneen kunnan käsityksen mukaan kiinteistöjen välittömään läheisyyteen (12 §)?

Kuortaneen kunnan selvitys, Tekninen lautakunta 18.2.2025 § 15

Kuortaneen kunta toimitti 21.2.2025 ELY-keskukselle teknisessä lautakunnassa 18.2.2025 hyväksytyn selvityksen. Selvityksessä on todettu muun muassa seuraavaa.

Kuortaneen kunnanhallitus on 4.6.2018 päättänyt, että teknisen lautakunnan tulee määrittää vesihuoltolaitoksen toiminta-alue.

Tekninen lautakunta on 23.10.2018 § 73 tehnyt esityksen toiminta-alueesta. Esityksen mukaan viemärlaitoksen toiminta-alueeksi esitettiin muun muassa Vierteentien alueviemäröinnin runkolinja. Kyseinen lautakunnan pöytäkirja on toimitettu selvityksen liitteenä.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on lausunut toiminta-alueen määrittämisestä 16.1.2019, EPOELY/140/2019. Terveystarkastaja on lausunut asiasta 10.6.2019. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen sekä terveystarkastajan lausunnot on toimitettu selvityksen liitteenä.

16.10.2025

Tekninen lautakunta on 19.6.2019 § 48 tehnyt esityksen toiminta-alueesta. Esityksen mukaan vesilaitoksen (talousvesi) ja viemärlaitoksen toiminta-alueeksi esitettiin muun muassa Vierteentien alueviemäröinnin runkolinja. Kyseinen teknisen lautakunnan pöytäkirja on toimitettu selvityksen liitteenä.

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on lausunut toiminta-alueen määrittämisestä uudelleen 18.10.2019. Ympäristölautakunta on antanut lausunnon 12.11.2019 ja terveystarkastaja on antanut lausunnon 12.11.2019. Viitatut lausunnot on toimitettu selvityksen liitteenä. Kunta ei saanut asiassa muistutuksia määräaikaan 22.5.2020 mennessä.

Tekninen lautakunta on 24.6.2020 § 37 tehnyt esityksen toiminta-alueesta. Esityksen mukaan vesilaitoksen (talousvesi) ja viemärlaitoksen toiminta-alueeksi esitettiin muun muassa Vierteentien alueviemäröinnin runkolinja. Kyseinen teknisen lautakunnan pöytäkirja on toimitettu ELY-keskukselle selvityksen liitteenä.

Kunnanhallitus on edelleen 17.8.2020 § 142 päättänyt esittää valtuustolle toiminta-alueiden hyväksymistä. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt toiminta-alueet 24.8.2020 § 36. Kyseinen päätös on lainvoimainen. Toiminta-alueen kartat on julkaistu Kuortaneen kunnan verkkosivuilla:
(<https://kuortane.fi/rakentaminen-ja-ymparisto/vesihuoltolaitos/vesihuoltolaitoksen-toiminta-alue/>).

Toimenpidepyynnössä esitettyihin väitteisiin Kuortaneen kunnan vastineessa esitetään seuraavaa. Vastoin toimenpidepyynnön tekijöiden käsitystä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus ei ole ohjeistanut kuntaa lausunnollaan 16.1.2019 EPOELY/140/2019 liittämään Vierteentien alueviemäröinnin runkolinjan viemäriverkoston toiminta-alueeseensa. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus ehdotti kyseisellä lausunnolla muun muassa tarkennuksia karttojen tarkkuuteen sekä totesi, että viemärin toiminta-alue tulee lisätä myös Kuljun alueelle ja että toiminta-alue tulee lähitulevaisuudessa määrittää myös Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitokselle (talousvesi). Kyseisessä lausunnossa ei käsitelty Vierteentien alueviemäröintiä. Myöskään Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen antamassa toisessa lausunnossa 18.10.2019 ei käsitellä Vierteentien alueviemäröintiä. Lausunnossa todetaan muun muassa, että viemärlaitoksen toiminta-aluekartat on päivitetty edellisen lausunnon mukaan esimerkillisesti ja muutoinkin kartat ovat erinomaisia.

ELY-keskuksen kysymyksiin selvityksessä on vastattu seuraavasti. Vierteentien varren alue ei sisälly vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen. Toiminta-alueen karttaan tehty viivamerkintä koskee ainoastaan runkolinjaa. Runkolinjalla tarkoitetaan vesihuoltolaitoksen omistuksessa olevaa putkea, johonka jätevesi liittyy kiinteistöistä vietolla pumppukaivon kautta. Merkinnästä ei ole kyse aluemerkinnästä. Kuortaneen kunnan verkkosivuilla oleva 4.3.2020 päivitetty toiminta-aluekartta on ajantasainen.

16.10.2025

ELY-keskuksen kysymykseen siitä, missä toiminta-alueen raja tarkalleen kulkee, Kuortaneen kunta vastaa toiminta-alueen rajan ulottuvan runkoputkeen. Toiminta-alue ei kata metrimääräistä vyöhykettä runkolinjan ympärillä.

Vesihuollon järjestämisvelvollisuuden suhteen Kuortaneen kunta toteaa, että Vierteentien alueviemärointi on järjestetty kunnanvaltuuston 24.8.2020 § 36 lainvoimaisen päätöksen mukaisesti. Vesihuoltolain 6 §:n 2 momentin mukaan kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun turvaamiseksi, jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat.

Vesihuoltolain 7 §:n mukaan kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai viemäriin on tarpeen asutuksen taikka vesihuollon kannalta asutukseen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan määrän tai laadun vuoksi.

Vesihuoltolainsäädännön uudistamista koskevassa hallituksen esityksessä HE 85/2000 on vesihuoltolain 7 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu tarkoituksena olevan, että toiminta-alueisiin sisällytettäisiin kaikki sellaiset alueet, joilla vesihuolto on parhaiten järjestettävissä liittämällä kiinteistöt vesihuoltolaitoksen verkostoon. Säännös ei siten kykeydy esimerkiksi alueen kaavoitustilanteeseen, vaan perustuu välittömästi vesihuollon tarpeisiin.

Alueella ei ole tapahtunut kunnanvaltuuston päätöksen jälkeen muutoksia, eikä näin ollen vesihuoltolain 6 §:n mukaiset edellytykset toiminta-alueen laajentamiseksi täyty.

Vesihuollon vastuiden nykytilasta Kuortaneen kunta toteaa selvityksessään seuraavaa. Vesihuoltolaitos vastaa runkovesiputkesta. Kiinteistön omistajat vastaavat omista vesihuoltolaitteistoista liittämiskohtaan saakka. Liittämiskohdat sijaitsevat runkovesiputkessa. Alueella ei ole asemakaavaa. Vesihuoltolain 12 §:n mukaista kohtuullista liittämiskohtaa arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota myös siihen, että omistajille ei aiheudu erityisiä kaivuu ym. asennuskustannuksia liittymiskohdasta johtuen, koska omistajien vesihuoltolaitteistot olivat olemassa jo silloin kun toiminta-alueesta päätettiin. Liittämiskohtien sijainnin takia kiinteistön liittämisestä vesihuoltolaitoksen verkostoon ei aiheudu näin ollen kiinteistön omistajalle tai haltijalle kohtuuttomia kustannuksia.

**Toimenpidepyynnön tekijöiden lausuma Kuortaneen selvityksessä esitettyihin asioihin
19.3.2025**

Kuortaneen kunnan antaman selvityksen jälkeen Jukka Vierre on toimittanut ELY-keskukselle 19.3.2025 lausuman, jossa on todettu seuraavaa. Kunnan vastauksessa on esitetty epätarkkoja ja virheellisiä

16.10.2025

perusteita, ja ne ovat osin myös ristiriitaisia keskenään. Lausumassa keskitytään lausumaan ELY-keskuksen esittämiin kysymyksiin 1-4.

Kunta vastaa ensiksi, että Vierteentien alueviemäröinti ei kuulu vesilaitoksen toiminta-alueeseen, mutta vastaa sitten, että 4.3.2020 päivitetty toiminta-alue sisältää tämän, kuten tietenkin päätösten mukaan kuuluukin. Kunnan vastauksessa keinotekoisesti erotetaan runkoputki ja muu viemäröinti toisistaan. Viemärlaitos on kokonaisuus, johon tässä liittyy muun muassa 9 linjapumppaamo.

Kunta vastaa, että toiminta-alueeseen kuuluu vain runkoputki. Tässä kunta "omii" itselleen runkoputken, joka kuuluu hakijalle ja jota se yksin hoitaa.

Lausuman antajien näkemyksen mukaan vesihuoltolain edellytykset ja kunnan velvollisuus järjestää vesihuolto toimenpidepyynnön tekijöiden vaatimalla tavalla on kiistaton. Alueen piirissä on 39 kiinteistöä, golfkenttä ja 10 huonetta käsittävä hotelli-kiinteistö. Alueviemäröintiä ei ole järjestetty 24.8.2020 tehdyn päätöksen mukaan.

Kunta myös toteaa, että edellytykset toiminta-alueen laajentamiseksi eivät täyty. Kyse ei ole lainkaan tästä, vaan siitä, että kunta ei ole lainkaan toteuttanut oman päätöksensä mukaista alueviemäröinnin järjestämistä.

Vastoin kunnan esittämää, kunta ei vastaa millään tavoin runkoputkesta, vaan siitä vastaa yksin ja kokonaisuudessaan hakija. Samoin hakija vastaa kokonaisuudessaan koko jätevesihuollosta ja sen kustannuksista. Kun kyse on kuitenkin kokonaisvaltaisesta vesihuollosta, kunta tässä kiistää sen kaikki velvoitteensa, vaikka yrittääkin vastoin totuutta omia runkolinjan itselleen.

Lisäksi lausumassa on katsottu, että jo kuntalaisten tasapuolinen kohtelu edellyttää, että kunta velvoitetaan saattamaan vesihuolto vaaditulle tasolle. Vesihuolto on myös turvallisuuskriittistä infrastruktuuria, ja nykyisellä tavalla hoidettuna turvallisuus- ja ympäristönsuojelun vaatimat edellytykset alueella eivät täyty.

Lopuksi lausumassa pyydetään, että vaadittu Vierteentien alueviemäröinti siirretään kokonaisuudessaan Kuortaneen kunnan vesihuollon piiriin. Asiaa on pitkitetty kunnan puolelta turhaan ja aiheettomasti ja lausumassa pyydetään, että ELY-keskus ratkaisisi asian mahdollisimman pian.

ELY-keskuksen lisäselvityspyyntö ja kuuleminen 21.3.2025

Saatujen selvitysten perusteella Etelä-Savon ELY-keskus on 21.3.2025 lähettänyt Kuortaneen kunnalle lisäselvityspyynnön ja varannut kunnalle samalla tilaisuuden tulla kuulluksi hallintolain 34 §:n mukaisesti. Selvitystä on pyydetty kohdennettavaksi erityisesti vesihuoltolain järjestämisvelvollisuuden olemassaoloon, määräyksen ja uhkasakon asettamiseen liittyviin seikkoihin sekä toimenpidepyynnön tekijöiden esittämiin asioihin. ELY-keskus on lisäksi pyytänyt asian ratkaisemiseksi täydentävää selvitystä seuraavasti:

16.10.2025

- Mahdollisesti kunnan käytettävissä oleva vesihuollon verkostokartta tarkoitettuna Vierteentien varren alueella, joka sisältää kuvauksen vesihuoltolaitoksen ja asiakkaiden välisestä vastuun rajasta, eli milloin kyse on kiinteistön omistajien yhteisestä tonttijohdosta, milloin vesihuoltolaitoksen runkolinjasta.
- Kuortaneen kunnan käsitys runkolinjaan liittyvistä linjapumppaamoista ja niiden omistuksesta ja kunnossapitovastuusta.
- Onko alueen asemakaavoitusta koskien olemassa suunnitelmia?

Kuortaneen kunnan lisäselvitykset 15.4.2025

Kuortaneen kunta on 24.4.2025 toimittanut ELY-keskukselle selvitykset, joiden antaminen on käsitelty Kuortaneen teknisessä lautakunnassa 15.4.2025 § 32. Selvitysten mukana on lähetetty kartat alueen vesihuoltoverkostosta, vastaukset Mäyryn kyläyhdistyksen (toimenpidepyynnön tekijöiden) lausumiin 19.3.2025 sekä vastaukset ELY-keskuksen esittämiin tarkempiin kysymyksiin.

Toimenpidepyynnön tekijöiden väitteeseen siitä, että kunnan 18.2.2025 antama vastaus olisi epätarkka ja virheellinen sekä osin myös ristiriitainen Kuortaneen kunta toteaa vastausten olevan selkeitä ja oikein perusteltuja. Kuortaneen kunta toteaa, että 4.3.2020 päivitetty toiminta-alue ei sisällä Vierteentien alueviemäröinnin aluetta, vaan ainoastaan runkoputken. Toimenpidepyynnön tekijöiden väitteeseen siitä, että kunta "omii" itselleen runkoputken Kuortane toteaa, että se ei omista runkoputkeakaan, eikä halua omistaa sitä välttämättä jatkossakaan, mutta voi ottaa sen hoitoonsa toiminta-aluemäärittelyn mukaisesti.

Kunta toteaa edelleen, että alueella on toimiva kyläyhdistyksen ylläpitämä alueviemäröinti, joka on rakennettu aikanaan kunnan, kyläläisten ja valtion tuen turvin ylläpidon jäädessä kyläläisille. 24.8.2020 kunta ei ole tehnyt päätöstä laajentaa Vierteentien aluetta viemärlaitoksen toiminta-alueeksi.

Kuortaneen kunta toteaa Mäyryn kyläyhdistyksen tehneen useampaan otteeseen aloitteita, että Vierteentien alue kokonaisuudessaan määriteltäisiin viemärihuollon toiminta-alueeksi ja kunta ottaisi koko kokonaisuuden hoitaakseen sellaisenaan. Kunta ei ole tähän suostunut. Perusteena on ollut se, että alueella on yhteishankkeella toteutettu toimiva siirtoviemäri/alueviemäröinti. Toisena perusteena on ollut se, että viemärilinjat ja linjapumppaamot ovat luonteeltaan kiinteistöpumppaamoja, joissa ei ole erillisiä sähkökeskuksia vaan sähkö otetaan taloista suoraan sähkön maksaessa kotitaloudet. Pumppaamoille ei myöskään ole huoltoteitä, vaan ne ovat kotitalouksien "takapihoilla". Myönnytyksenä useisiin aloitteisiin kunta kuitenkin määritteli, että alueviemäröinnin runkoputki liitetään toiminta-alueeksi varmistamaan sen, että yhteys kunnan varsinaiseen runkolinjaan on turvattu aina mahdollisten rikkoutumisien vuoksi. Tämä määrittely on vahvistettu kunnanvaltuustossa ja on lainvoimainen.

16.10.2025

ELY-keskuksen lisäselvityspyynnössä esitettyihin kysymyksiin Kuortane vastasi seuraavaa. Kiinteistöt omistavat omat kiinteistöpumppaamonsa (linjapumppaamot) ja tonttijohtonsa. Kunta vastaa kiinteistöpumppaamojen (linjapumppaamojen) välisestä runkolinjasta aina kunnan varsinaiseen runkolinjaan saakka, mikäli Mäyryn kyläyhdistys sen sallii.

Edelleen Kuortane viittaa pumppaamojen olevan kiinteistöpumppaamoja, joihin sähkö otetaan suoraan alueen taloista. Kuortane viittaa sähkömarkkinalakiin, jonka toteaa kieltävän sähkön edelleen myymisen toiselle osapuolille. Kunta toistaa edelleen linjapumppaamojen olevan tosiasiallisesti kiinteistöpumppaamoja, joiden omistus ja kunnossapitovastuu on alueen kotitalouksilla.

Alueella voimassa olevassa yleiskaavassa Vierteentien varren alue on suurimmalta osin merkitty AP-2 -merkinnällä, joka kaavamerkinnän mukaan tullaan asemakaavoittamaan. Kuortaneen kunta toteaa, että alueella ei ole suunnitelmia asemakaavan laatimisesta. Alue on nykyisin sopivan tiheästi rakennettu ja alueella on väljä viihtyisä golfalue, joka vaatii tilaa ympärilleen. Kunnalla on lähempänä kuntakeskustaa vapaana kaavoitettuja asuntotontteja pitkälle tulevaisuuteen.

Mäyryn kyläyhdistyksen vastine 8.5.2025

ELY-keskus on varannut toimenpidepyynnön tekijöille mahdollisuuden antaa vastineensa kunnan esittämiin seikkoihin. Vastineessa 8.5.2025 todetaan, että asiallisesti kunnan 15.4.2025 antamassa selvityksessä ei ole mitään asiaan vaikuttavaa uutta. Vastineessa todetaan kuitenkin, että kunnan lausumasta on vaikea päätellä, mitä ja koska kunta on asiassa päättänyt ja mitä toteuttanut tai jättänyt toteuttamatta. Kunnan toiminta on näyttäytynyt hakijoille samanlaisena koko sen ajan, minkä asia on ollut toimenpidepyynnön tekijöiden puolelta vireillä.

Vastineessa todetaan, että kunnan lähettämä Vierteentien varren vesihuollon verkostokartta ja toteutus maastossa eivät vastaa täysin toisiaan. Kartasta ei myöskään selviä vesihuoltolaitoksen ja asiakkaan väliset vastuun rajat. Vastuu viemäriverkostosta on ollut koko sen toiminnan ajan viemäriosuuskunnalla. Asian käsittely on kestänyt kunnan taholta kohtuuttoman pitkän aikaa, jonka vuoksi vastineessa pyydetään, että asia ratkaistaan mahdollisimman pian ja kunnalle asetetaan määräaika työn toteuttamiselle ja riittävät sanktiot.

ELY-keskuksen ja Kuortaneen kunnan välinen ennakkoneuvottelu 17.6.2025

Saatujen selvitysten ja kuulemisen jälkeen ELY-keskus on 17.6.2025 neuvotellut asiasta Kuortaneen kunnan kanssa. Neuvottelussa todettiin alueen läpi kulkevan viemäroinnin runkoputken olevan merkitty toiminta-aluekartalle, mutta alue itsessään ei ELY-keskuksen ja Kuortaneen kunnan yhtenevän tulkinnan mukaan kuulu vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen. ELY-keskus oli tulkinnut toimenpidepyyntöä siten, että siinä vaaditaan Vierteentien alueviemäroinnin ottamista osaksi vesihuoltolaitoksen toiminta-aluetta. Neuvottelussa käsiteltiin kunnan järjestämisvelvollisuuden

16.10.2025

olemassaoloa alueella ja toiminta-alueen hyväksymisen tarvetta. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan toiminta-alueen hyväksyminen alueelle on tarpeen.

Kuortaneen kunta katsoi neuvottelussa, ettei toiminta-alueen hyväksyminen ole alueella lähtökohtaisesti tarpeen. Kuortaneen kunta ei myöskään katso, että sen tulisi ottaa alueen viemäriverkoston kiinteistöpumppaamoja vastatakseen. Kunta toisti edelleen aiemman kantansa siitä, että alueella on tällä hetkellä toimiva viemäriverkosto, josta kunta saa jätevesimaksuja, eli alueen viemärointi on tällä hetkellä kunnossa. Kunta ei aiemman toiminta-alueen hyväksymispäätöksen yhteydessä halunnut ottaa Vierteentien varren aluetta toiminta-alueeseen, koska alueelle oli jo kunnan, asukkaiden ja ELY-keskuksen yhteisrahoituksella rakennettu toimiva järjestelmä. Kuortaneen kunta katsoo, että alueen asukkaiden kiinteistökohtaiset pumppaamot ovat tulleet käyttöikänsä päähän, joka vaikuttaa asukkaiden näkemyksiin kunnan vastuusta.

Kuortaneen ympäristönsuojelun puolesta neuvottelussa esitettiin seuraavaa. Terveydellisten ja ympäristönsuojelullisten syiden vuoksi esimerkiksi pohjavesialueiden viemärointi voi olla tarpeellista. Vierteentiellä kaikki asukkaat taitavat olla kunnan vesijohdon piirissä. Kuhajärven laskennallinen viipymä on vain 5-6 päivää ja alueen suurin kuormittaja on Lapuanjoki, mistä laskee Kuhajärveen merkittävä määrä fosforia. Vierteentien varren alueen ottaminen toiminta-alueeseen tarkoittaisi satsaamista alueeseen, josta tulee paljon kustannuksia, ja kustannukset yhtä vähennettyä fosforikiloa kohden käyvät suuriksi. Vierteentien alueella myös kiinteistökohtainen jätevesien käsittely olisi hyvin toteutettavissa.

Terveydensuojeluviranomaisen puolesta neuvottelussa todettiin, ettei alueen viemärointijärjestelyjen muutoksille nähdä terveydellisistä syistä johtuvaa tarvetta. Kuortane Golfen toiminta on kesäaikaan painottuvaa ja loma-asunnoilla umpisäiliöt ovat toimivia ratkaisuja kiinteistökohtaisten jätevesien hoitamisessa. Osa kiinteistöistä voi olla vähällä käytöllä, jonka lisäksi on otettava huomioon varattomat ja iäkkäät. Toiminta-alueen määrittelyssä viemäroinnille täytyy olla perusteltu tarve, jotta liittyminen ei tule kiinteistöille kalliiksi.

Neuvottelussa ei päästy yhteisymmärrykseen asian edistämisestä, jonka vuoksi asiassa jäätiin odottamaan ELY-keskuksen jatkotoimenpiteitä.

Toimenpidepyynnön tekijöiden täydennykset 15.-22.8.2025

ELY-keskus ja toimenpidepyynnön tekijä ovat keskustelleet puhelimitse 15.8.2025. Puhelinkeskustelussa on selkeytetty toimenpidepyynnön sisältöä ja vaatimuksia. Keskustelussa kävi ilmi, että Vierteentien varren alueella toimii Vierteenmäen- tai Vierteenmäentien osuuskunnaksi kutsuttu toimija, joka huolehtii verkoston toiminnasta tällä hetkellä. Alueen kiinteistöt eivät ole tehneet liittämissopimuksia osuuskunnan tai kunnan vesihuoltolaitoksen kanssa. Osuuskunta ei ole rekisteröitynyt patentti- ja rekisterihallitukseen, vaan toimii ns. yhtymänä ilman oikeushenkilön

16.10.2025

asemaa. Osuuskunta kerää jäseniltään maksuja muun muassa verkoston ylläpitoa varten. Alueen kiinteistöt ovat liittyneet kunnalliseen vesijohtoon, ja kiinteistöt maksavat talousveden kulutukseen perustuen myös jätevesimaksun Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitokselle. Alueella sijaitsevan viemäröinnin ”runkoputken” hallinnasta ja ylläpidosta ei ole erikseen sovittu Kuortaneen kunnan kanssa, vaan asiasta ainoa kirjaus sisältyy Kuortaneen kunnan toiminta-aluepäätökseen. Viemäröinnin runkolinjan ohella toimenpidepyynnön tekijä katsoo, että kunnan tulisi ottaa vastuulleen myös runkolinjassa kiinni olevat pumppukaivot. Alueen lähes kaikki kiinteistöt ovat tällä hetkellä liittyneet olevaan viemäriverkostoon, mutta ainakin kaksi kiinteistöä on vielä liittymättä. Kyseiset kiinteistöt voisivat mahdollisesti olla liittymishalukkaita, mikäli asiaan saadaan selkeä ratkaisu. Puhelinkeskustelussa toimenpidepyynnön tekijä ilmaisi huolensa vastuukysymyksistä mahdollisen vahingon sattuessa. Rekisteröimätön osuuskunta ei ole itsenäinen oikeushenkilö, jolloin yhtymän jäsenet ovat yhtymän toiminnasta lähtökohtaisesti kukin henkilökohtaisessa vastuussa. Keskustelussa sovittiin myös toimitettavan ELY-keskuksen asiassa tekemä päätös sähköisesti toimenpidepyynnön tekijöille.

Puhelinkeskustelun jälkeen käydyssä sähköpostiviestinvaihdossa 15.-22.8.2025 toimenpidepyynnön tekijä on kysynyt perusteluja ELY-keskuksen kannalle, jonka mukaan Vierteentien varren alue ei nykyisellään sisälly vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen. Toimenpidepyynnön tekijä on todennut muun muassa, että runkolinjassa olevat pumppukaivot ovat tällä hetkellä liittämiskohtia. Raja on myös kunnan kannalta selkeä, eikä mikään tulisi muuttumaan. Kunta on ilmoittanut Vierteentien alueviemäröinnin kuuluvan viemärlaitoksen toiminta-alueeseen, koska kunta on ilmoittanut ottaneensa vastuulleen siihen kuuluvan putkiston. Pumppukaivoja he eivät ole ottaneet huolto- ja hoitovastuulleen vedoten muun muassa resurssipulaan.

Edelleen toimenpidepyynnön tekijä on todennut ELY-keskuksella olevan virheellinen tulkinta, että toimenpidepyynnössä pyydetään alueen määrittelyä toimenpidealueeksi. Toimenpidepyyntö on koskenut ainoastaan sitä, että kunta ottaisi vastuulleen Vierteentien alueviemäröinnin runkolinjan kokonaisuuden – tällä hetkellä kunta on ilmoittanut ainoastaan putken kuuluvan kunnan vastuulle.

ELY-KESKUKSEN TOIMIVALTA

Etelä-Savon ELY-keskus toimii vesihuoltolain 4.2 §:n mukaisesti vesihuoltolain valvontaviranomaisena toimialallaan. ELY-keskuksen toimialaan kuuluu lähinnä vesihuoltolain julkisoikeudellisten säännösten, joita olisi erityisesti 2, 3 ja 3 a luvuissa, noudattamisen valvonta. Lain yksityisoikeudellisten säännösten, jotka sijoittuvat lähinnä lukuihin 4-6, valvonta ei suurelta osin kuulu ELY-keskukselle. ELY-keskuksen toimivalta on vesihuoltolain julkisoikeudellisten säännösten valvonnassa yleinen.

Vesihuoltolain 29 §:n mukaisesti valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo vesihuoltolakia tai sen nojalla annettua säännöstä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen vastaista menettelyä taikka määrätä hänet

16.10.2025

täyttämään velvollisuutensa. Kuntaan kohdistuvan kiellon tai määräyksen antaa ELY-keskus. Ennen kiellon tai määräyksen antamista valvontaviranomaisen on mahdollisuuksien mukaan neuvoteltava vesihuoltolakia tai sen nojalla annettua säännöstä rikkoneen kanssa.

Vesihuoltolain 31 §:n mukaisesti, jos kunta on laiminlyönyt 6.2 §:ssä tarkoitetun velvollisuutensa eikä asia ole tullut vireille valvontaviranomaisen aloitteesta, asian voi panna kirjallisesti vireille se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Vesihuoltolain 34 §:n mukaisesti vesihuoltolaitoksen ja sen asiakkaan välinen kiinteistön vesihuoltoa koskeva riita-asia käsitellään käräjäoikeudessa.

ETELÄ-SAVON ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Ratkaisu

Etelä-Savon ELY-keskus tutkii toimenpidepyynnön vaatimukset vesihuoltolaitoksen huolehtimisvelvollisuuden olemassaolon kannalta. ELY-keskus hylkää toimenpidepyynnön vaatimukset, eikä ryhdy tässä vaiheessa velvoittaviin toimenpiteisiin Kuortaneen kuntaa tai Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitosta kohtaan Vierteentien varren viemäröinnin runkolinjan saattamiseksi Kuortaneen kunnan tai Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitoksen ylläpitovastuulle.

Etelä-Savon ELY-keskus tutkii viranomaisaloitteisesti vesihuoltolain 6 §:n mukaisen vesihuollon järjestämisvelvollisuuden Vierteentien alueviemäröinnin alueella.

Päävelvoite

Etelä-Savon ELY-keskus määrää vesihuoltolain 29 §:n nojalla Kuortaneen kunnan täyttämään vesihuoltolain 6.2 §:n mukaisen järjestämisvelvollisuutensa Vierteentien alueviemäröinnin alueella. Kuortaneen kunnan tulee tehdä alueella toiminta-alueen hyväksymistä koskeva päätös 31.12.2026 mennessä. Vierteentien alueviemäröinnin alue on rajattu päätöksen liitteessä 1.

Uhkasakon asettaminen

Etelä-Savon ELY-keskus asettaa päävelvoitteen tehosteeksi kiinteän uhkasakon. Uhkasakon suuruus on 15 000 (viisitoistatuhatta) euroa.

Mikäli päävelvoitetta ei noudateta, Etelä-Savon ELY-keskus voi uhkasakkolain (1113/1990) 10 §:n nojalla tuomita uhkasakon maksettavaksi.

PERUSTELUT

Toimenpidepyynnön hylkäämistä koskevat perustelut

16.10.2025

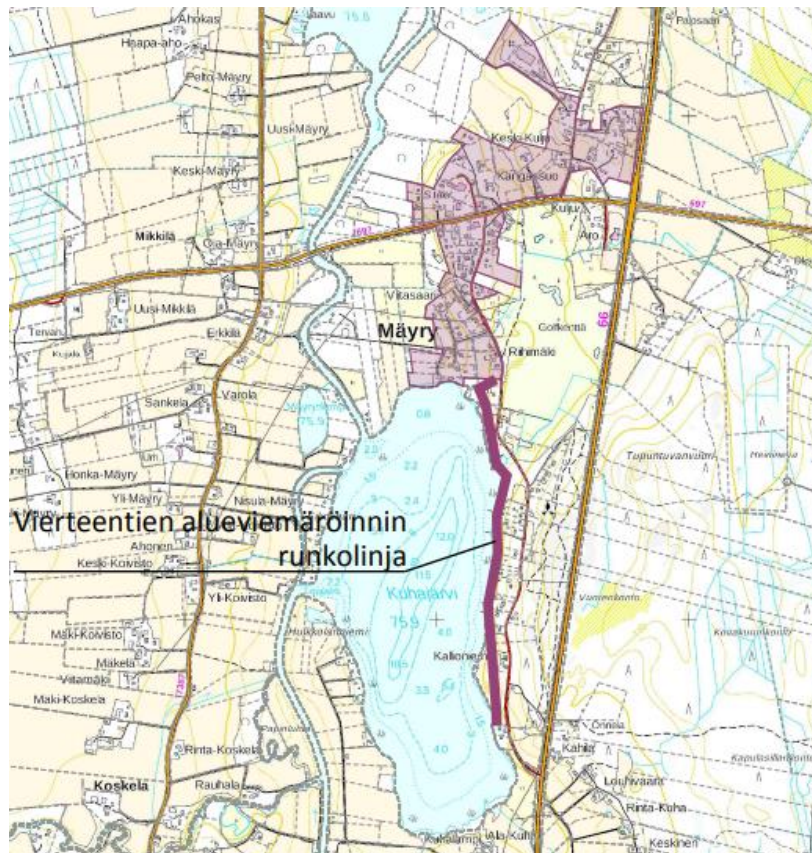
Etelä-Savon ELY-keskus katsoo olevansa toimivaltainen tutkimaan sen, onko Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitoksella voimassa olevan toiminta-aluepäätöksen perusteella olemassa huolehtimisvelvollisuus Vierteentien varren alueviemäröinnin runkolinjasta.

Vesihuoltolain 9 §:n mukaan vesihuoltolaitos huolehtii toiminta-alueellaan vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti 8 §:ssä tarkoitetun toiminta-alueen hyväksymispäätöksen mukaisesti. Lain esitöiden mukaan huolehtimisella tarkoitetaan talousveden jakeluverkoston sekä viemäriverkoston rakentamista ja ylläpitämistä samoin kuin talousveden toimittamista ja jäteveden sekä hule- ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista sekä näihin liittyviä tehtäviä. Huolehtimisvelvollisuuden laajuus määräytyy 8 §:n mukaisesti toiminta-alueen hyväksymispäätöksessä, jossa rajataan, mitkä alueet laitoksen on saatettava talousveden jakeluverkoston ja viemäriverkoston piiriin. Tarkoituksena on, että huolehtimisvelvollisuuden sisältö ja velvollisuuteen kuuluvien toimenpiteiden toteuttamisaikataulu määräytyvät toiminta-alueiden eri osien vesihuollon tarpeiden perusteella. Esimerkiksi laitoksen verkostoa tulee rakentaa sitä mukaa, kuin verkoston piiriin saatettavaksi määrättyjä alueita rakennetaan. Tämän vuoksi huolehtimisvelvollisuus on sidottu yhdyskuntakehityksen tarpeisiin. (HE 85/2000 vp, s. 28.)

Toiminta-alueen hyväksymistä koskevan päätöksen sisältö

Kuortaneen kunnanvaltuusto on hyväksynyt 24.8.2020 § 36 Kuortaneen kunnan viemärilaitoksen ja vesihuoltolaitoksen (talousvesi) toiminta-alueen. Päätös on tehty kunnanhallituksen ja teknisen lautakunnan esittämällä tavalla. Päätöksessä viemärilaitoksen toiminta-alueeksi on hyväksytty Aluetaito Oy:n kartta-aineiston mukaisesti Vierteentien alueviemäröinnin runkolinja. Kartta-aineistossa Vierteentien alueviemäröinnin runkolinja on kuitenkin merkitty viivamerkinnällä seuraavasti:

16.10.2025

Ote voimassa olevasta toiminta-alueesta (Kuortaneen kunnanvaltuusto 24.8.2020 § 36)

Kuortaneen kunta on asian käsittelyn aikana toistanut näkemyksensä sen, että Vierteentien varren alueviemäroinnin runkolinjaa ympärivää aluetta ei ole ollut tarkoitus sisällyttää toiminta-alueeseen, vaan toiminta-alueeseen kuuluu ainoastaan viemäroinnin runkolinja. Toimenpidepyynnön tekijät ovat puolestaan katsoneet, että koska runkolinja itsessään sisältyy toiminta-alueeseen, tulisi sen ylläpitovastuun kuulua vesihuoltolaitokselle.

Tulkinta

Verkoston ylläpitovastuusta säädetään vesihuoltolaissa. Toiminta-alueella vesihuoltolaitoksen huolehtimisvelvollisuuteen kuuluu verkoston ylläpito vesihuoltolain 12 §:n mukaisesti liittämiskohtaan saakka. Liittämiskohtien tulee toiminta-alueella sijaita kiinteistöjen välittömässä läheisyydessä, mutta toiminta-alueen ulkopuolella voidaan liittämiskohta määrittää sopimuksessa kauemmaksi kuin kiinteistön välittömään läheisyyteen. (Maa- ja metsätalousministeriö, Vesihuoltolakiopas 2015, s. 24.)

Saadun selvityksen perusteella Vierteentien alueviemäroinnin alueen kiinteistöt eivät ole tehneet liittämissopimuksia Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitoksen kanssa. Alueen kiinteistöt eivät sisälly toiminta-alueeseen, jonka vuoksi kiinteistöillä ei ole vesihuoltolain 10 §:n tarkoittamaa liittämisvelvollisuutta vesihuoltolaitoksen verkostoon. Koska kiinteistöt eivät ole toiminta-alueella, vesihuoltolain 12 §:ää liittämiskohtien

16.10.2025

määräämisestä kiinteistöjen välittömään läheisyyteen ei sovelleta. Koska liittämissopimuksia ei ole tehty, ei ELY-keskuksen käsityksen mukaan tällä hetkellä ole olemassa myöskään selkeitä kiinteistökohtaisesti määriteltyjä liittämiskohtia, joista vesihuoltolaitoksen ja kiinteistöjen välinen vastuun raja kävisi ilmi.

Vierteentien varren alueella on olemassa oleva jätevesiviemäriverkosto, johon ovat liittyneet lähes kaikki alueen kiinteistöt yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta. Verkoston omistavat selvitysten perusteella alueen kiinteistöt yhteisesti. Verkoston (ml. runkolinja) ylläpidosta vastaavat tällä hetkellä selvitysten perusteella kiinteistöjen omistajat ja haltijat yhteisesti. Selvitysten perusteella Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitos vastaanottaa Vierteentien varren alueviemäröinnin jätevedet verkostoonsa Kuhajärven pohjoispuolella olevalla toiminta-alueellaan.

Vierteentien varren alue kuuluu talousveden jakelun osalta Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen, ja alueen kiinteistöt ovat saadun selvityksen mukaan liittyneet Kuortaneen kunnan talousvesiverkostoon. Vierteentien varren kiinteistöt maksavat Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitokselle maksun Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitoksen vastaanottamasta jätevedestä talousveden kulutukseen perustuen.

Vesihuoltolain sääntely lähtee siitä, että toiminta-alueeksi määritellään palvelun tarpeen perusteella alueet, joilla kiinteistöt tulee liittää vesihuoltolaitoksen verkostoihin. Toiminta-alueen määrittelyn myötä syntyy liittämismääräyksen ohella muita velvoitteita, kuten laitoksen velvoite huolehtia vesihuollosta toiminta-alueellaan. Huolehtimisvelvollisuuteen sisältyy velvoite rakentaa verkostoja sitä mukaa kuin verkoston piiriin tulevia alueita rakennetaan sekä velvoite huolehtia näiden verkostojen ylläpidosta. Toiminta-alueella myös liittämiskohdat tulee sijoittaa liittyvien kiinteistöjen välittömään läheisyyteen.

Voimassa olevassa toiminta-aluetta koskevassa päätöksessä toiminta-alueeseen kuuluvaksi on sisällytetty vain runkolinja, joka on merkitty viivamerkinnällä. ELY-keskus katsoo, että voimassa oleva toiminta-aluepäätös ei Vierteentien varren alueviemäröinnin alueella synnytä keskeisiä toiminta-alueen oikeusvaikutuksia (liittämismääräyksen, huolehtimisvelvollisuus, liittämiskohtien sijoittuminen). Alueen jätevesiviemäriverkosto ei miltään osin ole Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitoksen omistuksessa. Vesihuoltolaitoksen vesihuoltolain 9 §:n mukainen huolehtimisvelvollisuus verkoston ylläpidosta on olemassa toiminta-alueella vesihuoltolain mukaiseen liittämiskohtaan saakka. Vesihuoltolaitos määrää liittämiskohdasta vesihuoltolain mukaisen liittämismääräyksen tekemisen yhteydessä. Alueen kiinteistöt eivät ole tehneet liittämismääräyksiä Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitoksen kanssa eikä kiinteistöillä myöskään voida katsoa tällaista velvollisuutta olevan olemassa. Vesihuoltolain 12 § koskien liittämiskohdan sijoittumista kiinteistön välittömään läheisyyteen ei myöskään tule asiassa sovellettavaksi. Selkeitä liittämiskohtia ei liittämismääräysten puuttuessa ole määritelty.

16.10.2025

Näin ollen ELY-keskus katsoo, että alueella ei ole perusteita vesihuoltolaitoksen huolehtimisvelvollisuuteen perustuen määrätä Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitosta täyttämään vesihuoltolain 9 §:ssä tarkoitettua huolehtimisvelvollisuutta siten, että sen tulisi vastata viemäröinnin runkolinjan ja siihen liittyvien pumppaamojen ja pumppukaivojen ylläpidosta.

Asian ratkaisun kannalta ei ole merkitystä toimenpidepyynnön tekijöiden viittaamalla Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnolla 16.1.2019 sekä Kuortaneen kunnan teknisen lautakunnan päätöksillä 23.10.2018 sekä 19.8.2019, sillä toiminta-alueen hyväksymistä ja rajausta koskeva asia on ratkaistu Kuortaneen kunnanvaltuuston lainvoimaisella päätöksellä 24.8.2020 § 36. Kyse on tämän toiminta-alueen hyväksymistä koskevan päätöksen sisällöstä, eikä valmistelevilla lausunnoilla tai päätöksen menettelyä koskevilla teknisen lautakunnan päätöksillä ole merkitystä asiaa arvioitaessa.

ELY-keskuksella ei ole toimivaltaa määrätä vesihuoltolaitoksen ja sen asiakkaiden välisten yksityisoikeudellisten oikeussuhteiden sisällöstä.

Päävelvoitetta koskevan ratkaisun perustelut

Etelä-Savon ELY-keskus on tulkinnut toimenpidepyyntöä alun perin siten, että pyynnössä on vaadittu Vierteentien varren alueen sisällyttämistä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen. Menettelyn aikana ELY-keskus on kuullut Kuortaneen kuntaa myös järjestämisvelvollisuuden olemassaolon näkökulmasta.

Vesihuoltolain 6 §:n mukaisesti kiinteistön omistaja vastaa kiinteistönsä vesihuollosta sen mukaan kuin vesihuoltolaissa tai muussa laissa säädetään. Jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun turvaamiseksi.

Vesihuollon järjestämisvelvollisuus täytetään pääsääntöisesti hyväksymällä järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluva alue vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeksi. Vesihuoltolain 7 §:n mukaisesti kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi.

Alueen kaavoituksellinen tilanne – suunniteltu yhdyskuntakehitys

Vesihuoltolain 7 §:n mukaisesti toiminta-alueen tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi.

16.10.2025

Vesihuoltolain 7 §:ää koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan asemakaava-alueet tulisi lähtökohtaisesti sisällyttää jonkin vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen. ELY-keskus katsoo, että erityisesti asemakaava-alueilla on merkitystä arvioitaessa vesihuoltolain 7 §:n mukaista suunniteltua yhdyskuntakehitystä. Alueella ei ole laadittua asemakaavaa. Kuortaneen kunnan antaman selvityksen mukaan kunnalla ei ole suunnitelmia alueen asemakaavoittamisesta.

Alueella on voimassa eri aikoina hyväksytyt yleiskaavat; keskustan ja Mäyryn osayleiskaava 2020 (hyväksytty 2008) sekä keskustan ja Mäyryn osayleiskaavan tarkistus (hyväksytty 2016).

Alueen yleiskaavayhdistelmä, Kuortaneen karttapalvelu (kuortane.karttatiimi.fi, haettu 9.10.2025).

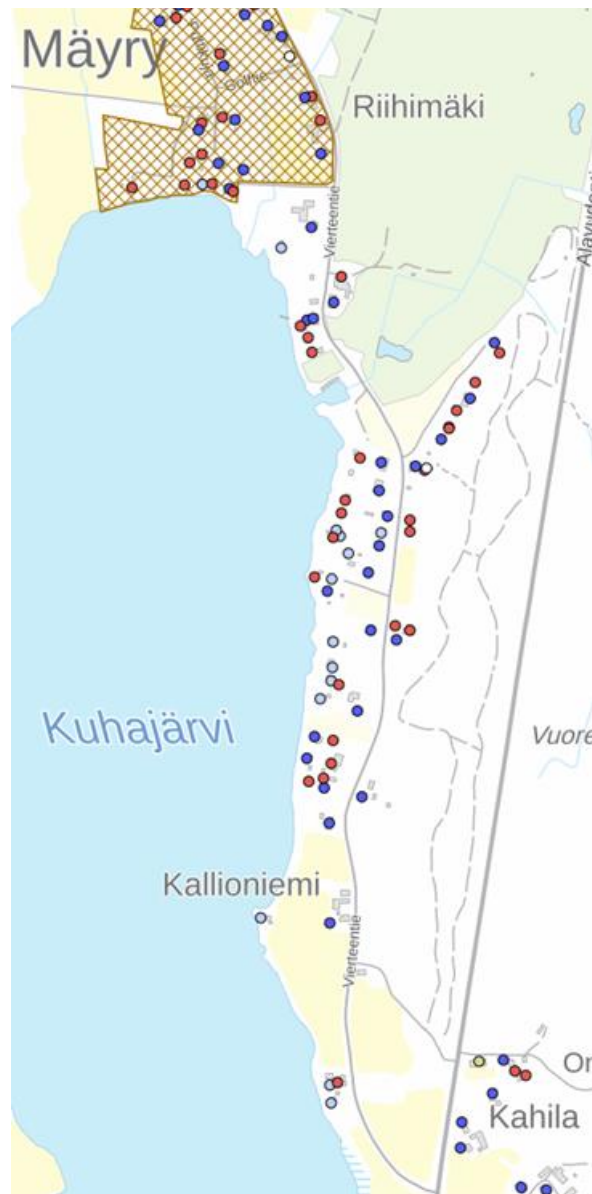
Alueen rakennukset on yleiskaavoissa merkitty pääosin vakituisen asuinrakentamisen tarpeisiin. Merkinnoilla AP- ja AP-2 osoitetut alueet on osoitettu asemakaavoitettavaksi. Alue on nykyisellään melko tiiviisti rakennettua. Kuortane Golf on merkitty yleiskaavassa palveluiden ja hallinnon alueeksi merkinnällä P.

Toteutunut yhdyskuntakehitys

Alla olevassa kuvassa on esitetty Vierteentien varren alueviemäröinnin alue, jolla kiinteistöt ovat yksittäisiä poikkeamia lukuun ottamatta liittyneet alueella olemassa olevaan viemäriverkostoon. Alueen pohjoisosassa oleva

16.10.2025

asemakaava-alue on merkitty punaisella vinoruudukolla. Nykyinen Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alue rajoittuu viemäroinnin osalta asemakaavoitettuun alueeseen. Kuvassa eri väriset pisteet merkitsevät rakennus- ja huoneistorekisterin rakennustietoja. Tummansiniset pisteet merkitsevät vakituisia asuinrakennuksia, vaaleansiniset pisteet vapaa-ajan asuinrakennuksia ja punaiset pisteet luokitukseltaan muita rakennuksia. Viemäriverkosto ei ulotu kartan kaakkoispäässä Alavudentien itäpuolella oleville kiinteistöille. Kuva: liiteri.ymparisto.fi, 9.10.2025.

Viemäroidyllä alueella sijaitsee tällä hetkellä rakennus- ja huoneistorekisterin tietojen mukaan 36 vakituista tai vapaa-ajan asuinrakennusta. Näistä 13 on vapaa-ajan asuinrakennuksia ja 23 on vakituisia asuinrakennuksia. Toimenpidepyynnön tekijöiden esittämän mukaan alueen piirissä on 39 kiinteistöä ja liittynyttä taloutta, golfkenttä ja

16.10.2025

10 huonetta käsittävä hotellikiinteistö alueella toimivan Kuortane Golf Oy:n ohessa. Nykyisen Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitoksen viemärointiä koskevan toiminta-alueen rajalta kauimpaan Vierteentien varren alueviemärointiin liittyneeseen rakennukseen on matkaa noin 1,4-1,5 kilometriä.

Alue ei ole osa yhdyskuntarakenteen aluejaon (YKR) mukaista taajamaa. Alueen sijaintia YKR-taajamassa voidaan yleisesti käyttää selvityksenä arvioitaessa sitä, onko alueella vesihuoltolain 6 ja 7 §:n tarkoittamaa suurehkoa asukasjoukkoa ja toteutuneen yhdyskuntakehityksen mukaista tarvetta toiminta-alueen hyväksymiselle. Asialle ei kuitenkaan voida antaa arviossa ratkaisevaa merkitystä.

ELY-keskus katsoo edelleen alueen asutuksen keskittyneen varsin tiiviisti ja nauhamaisesti Vierteentien varrelle ja näin myös olemassa olevan runkolinjan vierelle. Edelleen vesihuoltolain 7 §:ää koskevien esitöiden mukaan tarkoituksena on, että toiminta-alueisiin sisällytettäisiin kaikki sellaiset alueet, joilla vesihuolto on parhaiten järjestettävissä liittämällä kiinteistöt vesihuoltolaitoksen verkostoon. Toiminta-alueisiin tulisi edelleen esitöiden mukaan sisällyttää kaikki alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon on tarpeen asutuksen tai vesihuollon kannalta siihen rinnastettavan elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan määrän tai laadun vuoksi. Säännös perustuu välittömästi vesihuollon tarpeisiin. Terveysten- ja ympäristönsuojelulliset syyt olisi otettava huomioon näitä tarpeita arvioitaessa. (HE 85/2000 vp, s. 26-27.)

Tapauksesta erityislaatuinen tekee se, että alueella on jo valmiiksi rakentunut viemäriverkosto, johon alueen kiinteistöt ovat yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta liittyneet. Verkoston olemassaolo osoittaa, että alueella on olemassa keskitetyn vesihuollon palvelun tarve. Rakennuskannan määrä, tiiviys ja nauhamaisuus osoittaa ELY-keskuksen näkemyksen mukaan, että palvelun tarve on merkittävä. Se, että alueella on jo rakentunut viemäriverkosto ja alueen kiinteistöt ovat siihen liittyneet, ei myöskään tarkoita, että toiminta-alue voitaisiin jättää hyväksymättä. (Vrt. esim. KHO 27.7.2017 t. 3693/2017.)

ELY-keskus katsoo, että keskitetyn vesihuollon taloudellisen kannattavuuden näkökulmasta alueella on verkostoon liittyneitä kiinteistöjä verkostokilometriä kohden riittävästi sen varmistamiseksi, että keskitetyn järjestelmän ylläpito on taloudellisesti tarkoituksenmukainen vesihuollon toteuttamiskeino. Liittämiskohdat lienevät alueella osoitettavissa pääsääntöisesti vesihuoltolain 12 §:n mukaisesti alueen läpi kulkevaan runkolinjaan, jonka pituus olemassa olevan toiminta-alueen reunalta kauimpaan liittyneeseen rakennukseen on karkeasti arvioiden 1,5 kilometriä. ELY-keskuksen saaman verkostokartan perusteella alueella on tällä hetkellä 33 liittymää. Rakennus- ja huoneistorekisterin perusteella alueella on yhteensä 36 vakituista asuntoa tai vapaa-ajan asuinrakennusta. Toimenpidepyynnön tekijöiden mukaan alueella on 39 liittynyttä taloutta ja alueen kiinteistöt ovat yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta liittyneet verkostoon. Näin ollen selvitysten perusteella on todettavissa karkeasti arvioiden, että toiminta-alueen hyväksymisen ja

16.10.2025

toteuttamisen seurauksena liittyjiä vesihuoltolaitoksen huolehtimisvelvollisuuteen kuuluvaa verkostokilometriä kohden olisi alueella valmiiksi noin 22-26, ja toiminta-alueen hyväksymisen seurauksena liittämismuutoksen tulisi mahdollisesti koskemaan yksittäisiä uusia kiinteistöjä, jonka seurauksena kannattavuus voi parantua edelleen.

Toisaalta se, että viemäriverkosto on alueelle rakennettu ja kiinteistöt ovat siihen liittyneet, osoittaa myös sitä, että keskitetty viemäröinti on jatkossakin tarkoituksenmukaisin vesihuollon järjestämistapa. Asiaa voidaan arvioida kääntäen niinkin, että mikäli vesihuoltoa ei järjestettäisi keskitetysti viemäriverkoston kautta, edellyttäisi tämä uusien kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien rakentamista alueen kiinteistöille. Tätä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena.

ELY-keskus huomauttaa myös, että taloudellisessa mielessä verkoston rakentaminen on merkittävä investointi ja keskitetyn vesihuollon järjestämisen taloudellista kannattavuutta määrittelee suuressa määrin se, voidaanko verkoston rakentamisesta aiheutuneet kustannukset periä kohtuullisin maksuin liittyjiltä. Koska verkosto on rakennettu ja tämä merkittävä pohjainvestointi tehty, ovat vesihuollon järjestämisen tulevaisuuden kustannukset alueella huomattavasti vähäisemmät kuin alueella, jolle verkosto tulisi rakentaa. Selvitysten mukaan verkosto on rakennettu vuosina 2003-2004, eli verkosto ei myöskään itsessään ole vielä kovin vanhaa, eikä verkoston iän perusteella merkittäviä saneeraustarpeita itse verkostoon ole odotettavissa.

Toimenpidepyynnön tekijät ovat katsoneet, että runkolinjassa kiinni olevien jäteveden pumppaamojen sekä pumppukaivojen ylläpidon tulisi kuulua Kuortaneen kunnalle. Kunta puolestaan on tuonut ilmi syitä, joiden vuoksi niiden ylläpito osoittautuisi haasteelliseksi – muun muassa huoltoteiden järjestäminen sekä pumppaamojen vaatiman sähkön järjestäminen. ELY-keskus katsoo, että lopullisesti vesihuoltolaitoksen ja asiakkaan välisestä vastuun rajasta sovitaan liittämismuutoksen tekemisen yhteydessä, jolloin vesihuoltolaitos määrittää liittyjälle liittämiskohdan. Asiasta ei ole mahdollista määrätä toiminta-alueen hyväksymisen yhteydessä. ELY-keskus ei katso, että Kuortaneen kunnan esiin tuomat haasteet toisivat merkittäviä esteitä toiminta-alueen hyväksymiselle huomioiden myös, että vesihuoltolain mukaisesti vesihuollosta perittävillä maksuilla tulee voida kattaa vesihuollon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Toiminta-alueen hyväksymisen yhteydessä ei voida määrätä vesihuoltolain 18 ja 19 §:n mukaisesti perittäviä maksuja.

Ympäristöllinen syy

Alue sijoittuu Kuhajärven ranta-alueelle. Suurin osa tarkastellun alueen vakituisista ja vapaa-ajan asuinrakennuksista sijoittuu rantavyöhykkeelle. Karttatarkastelun perustella rakennus- ja huoneistorekisterin mukaisista alueen vakituisista ja vapaa-ajan asuinrakennuksista ainakin 27 sijoittuu rantavyöhykkeelle eli alle 100 metrin etäisyydelle Kuhajärven rannasta. Näistä 12 on vapaa-ajan asuinrakennuksia ja 15 vakituisia asuinrakennuksia. ELY-keskus katsoo, että viemäroinnilla voidaan yleisesti

16.10.2025

ottaen vähentää ympäristöön ja vesistöön kohdistuvaa kuormitusta jätevesistä.

Kuortaneen kunnan ympäristönsuojelu on tosin katsonut, että alueella myös kiinteistökohtainen jätevesien käsittely olisi toteutettavissa, eikä alueella ole ympäristöllisestä syystä johtuvaa tarvetta toiminta-alueen hyväksymiselle.

Asiassa on selvitysten myötä käynyt ilmi, että alueen verkosto on tällä hetkellä täysin alueen viemärintiin liittyneiden kiinteistöjen yhteisesti omistamaa ja hallinnoimaa. Hallinnointi tapahtuu Vierteenmäen- tai Vierteenmäentien osuuskunnaksi kutsutun toimijan kautta. Kyse ei ole rekisteröityneestä osuuskunnasta, eikä kyse ole itsenäisestä oikeushenkilöstä, vaan pikemminkin viemäriin liittyneiden kiinteistöjen yhtymästä, jossa yhtymän jäsenet ovat luonnollisina henkilöinä vastuussa yhtymän toiminnasta. Yhtymä on toimenpidepyynnön tekijöiden mukaan kerännyt maksuja muun muassa verkoston ylläpitoa varten. Toimenpidepyynnön tekijät ovat ilmaisseet huolensa vastuukysymyksistä mahdollisen ympäristövahingon sattuessa.

Vierteentien varren viemäroinnin runkolinja kulkee ELY-keskuksen saaman verkostokartan mukaan suurelta osin aivan Kuhajärven rannalla, johon suuri osa myös jäteveden pumppaamoista ja pumppukaivoista sijoittuu. ELY-keskus pitää myös ympäristöllisestä syystä suositeltavana, että tällaisen verkostokokonaisuuden hallinnointi tapahtuisi ammattimaisesti vesihuoltolaitoksen toimesta. Toisaalta yleisemmin yhtymä vesihuoltopalvelun järjestäjänä ei muun muassa itsenäisen oikeus- ja oikeustoimikelpoisuuden vuoksi ole suositeltavaa. Tällä hetkellä kiinteistöjen omistajat vastaavat yhteisesti melko merkittävästä verkostokokonaisuudesta. Toiminta-alueen hyväksyminen tulisi ELY-keskuksen näkemyksen mukaan tehdä vain järjestäytyneelle oikeushenkilölle, jonka vuoksi toiminta-alueen hyväksyminen alueelle parantaisi ELY-keskuksen näkemyksen mukaan alueen vesihuoltopalvelun järjestämistä myös vesihuoltolain 1 §:ssä mainitun asianmukaisen viemäroinnin tavoitteen näkökulmasta.

ELY-keskus katsoo edellä sanotusta johtuen ympäristöllisten syiden osaltaan puoltavan sitä, että alue tulisi hyväksyä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeksi.

Johtopäätökset

ELY-keskus katsoo alueella olevan olemassa vesihuoltolain 6 §:n mukainen suurehkon asukasjoukon tarve, joka edellyttää toiminta-alueen hyväksymistä alueella toteutuneen yhdyskuntakehityksen vuoksi. Myös ympäristöllinen syy puoltaa alueella toiminta-alueen hyväksymistä. Vesihuoltolain 7 §:n tarkoituksena on, että toiminta-alueisiin sisällytettäisiin kaikki sellaiset alueet, joilla vesihuolto on parhaiten järjestettävissä liittämällä kiinteistöt vesihuoltolaitoksen verkostoon. Edellä sanottu huomioiden ELY-keskus katsoo, että alueella jätevesien käsittely on parhaiten järjestettävissä viemäroinnilla. Alue on suhteellisen tiheään

16.10.2025

rakentunutta ja se sijaitsee nykyisen Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen vierellä. Alueella on rakennettu viemärointi, johon alueen kiinteistöt ovat liittyneet.

Päätöksen liitteessä 1 on esitetty alue, jolla toiminta-alueen hyväksymistä koskeva päätös tulee tehdä. Alue on rajattu ELY-keskuksen tiedokseen saaman verkostokartan perusteella siten, että alueeseen on sisällytetty ne kiinteistöt, jotka tällä hetkellä ovat liittyneet alueen viemäriverkostoon, sekä välittömästi viemäroinnin runkolinjan varrella olevat muut kiinteistöt.

Uhkasakon asettamista ja määrää koskevat perustelut

Vesihuoltolain 30 §:n mukaisesti ELY-keskus voi tehostaa 29 §:n nojalla antamaansa kieltoa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella taikka että toiminta keskeytetään tai kielletään. Uhkasakkoon, teettämisuhaan ja keskeyttämisuhaan sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään. Uhkasakkolain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

ELY-keskus on ottanut uhkasakon määrää arvioidessaan huomioon, että päävelvoite asetetaan kunnalle ja että toiminta-alueen määrittämisestä syntyy kunnalle kuluja. Esimerkiksi vesihuoltolain uudistusta koskevassa hallituksen esityksessä on arvioitu, että toiminta-alueen määrittely konsulttityönä maksaa kunnalle tyypillisesti 10 000-20 000 euroa riippuen vesihuollon järjestämisen tavasta, maankäytön ja asumisen muutoksien laajuudesta sekä käytettävissä olevan lähtötiedon tasosta. (HE 40/2025 vp, s. 30.) Vierteentien varren alueviemäroinnin alue on kohtuullisen suppea ja tarkkarajainen huomioiden pääasiassa jo liittyneiden kiinteistöjen perusteella tehty raja-alueesta, jota koskien toiminta-alueen hyväksymistä koskeva päätös on tehtävä.

Vertailun vuoksi aiemmasta hallintokäytännöstä on olemassa vuonna 2015 Etelä-Savon ELY-keskuksen antama määräys, jossa on määrätty toiminta-alueen hyväksymistä koskevan päätöksen tekemisestä Savonlinnan Kerimäen lomakeskuksen alueella, joka käsitti noin 80 loma-asuntoa. Tällöin uhkasakon määräksi asetettiin 30 000 euroa.

Edellä sanottu huomioiden ELY-keskus arvioi 15 000 euron suuruisen kiinteän uhkasakon sellaiseksi, että asetetulla uhalla on vaikutusta päävelvoitteen täyttämiseksi.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesihuoltolaki 6 §, 7 §, 9 §, 12 §, 29 §, 30 §
Hallintolaki 25 §, 34 §
Uhkasakkolaki 6 §, 7 §, 8 §, 22 §

MAKSU

Maksutta

16.10.2025

TIEDOKSIANTO

Saantitodistuksella

Kuortaneen kunta, Teemu Puolijoki

Tiedoksi

Mäyryn kyläyhdistys, yhdyshenkilö Jukka Vierre
Kuortaneen kunnan vesihuoltolaitos
Kuortaneen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Seinäjoen alueen ympäristöterveydenhuolto
Kuortaneen kunnan tekninen johtaja Martti Ranta

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja asiasta antavat johtava vesihuoltolakimies Aki Huttunen (aki.huttunen@ely-keskus.fi, puh 0295 026 213) sekä vesihuoltopäällikkö Jyrki Lammila (jyrki.lammila@ely-keskus.fi, puh. 0295 022 890).

LIITTEET

Liite 1: Alue, jota päävelvoite koskee
Liite 2: Valitusosoitus

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt johtava vesihuoltolakimies Aki Huttunen ja ratkaissut vesihuoltopäällikkö Jyrki Lammila.

Tämä asiakirja ESAELY/160/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAELY/160/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Huttunen Aki 16.10.2025 09:20

Ratkaisija Lammila Jyrki 16.10.2025 09:30